

อิทธิพลของภาพแบบฉบับ ภาพตายตัว และภาพต้นแบบ
ในการคัดเลือกนักแสดงละครโทรทัศน์ไทย

นางสาวสุพรรณษา พูแสง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-14-1940-6

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

INFLUENCES OF TYPES, STEREOTYPES, AND ARCHETYPES
ON CASTING FOR THAI TELEVISION DRAMA

Miss Supansa Foosang

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Mass Communication

Department of Mass Communication

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2005

ISBN 974-14-1940-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์

อิทธิพลของภาพแบบฉบับ ภาพตายตัว และภาพต้นแบบในการ
คัดเลือกนักแสดงละครโทรทัศน์ไทย

โดย

นางสาวสุพรรณษา พูแสง

สาขาวิชา

การสื่อสารมวลชน

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกายะ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรโสภณ)

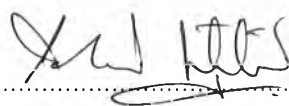
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญเรือน กิติวัฒน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกายะ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พันธุ์พิพัฒน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปนัดดา ธนสถิตย์)

นางสาวสุพรรณษา พูแสง : อิทธิพลของภาพแบบฉบับ ภาพตายตัว และภาพต้นแบบ
ในการคัดเลือกนักแสดงละครโทรทัศน์ไทย (INFLUENCES OF TYPES, STEREOTYPES,
AND ARCHETYPES ON CASTING FOR THAI TELEVISION DRAMA) อ. ที่ปรึกษา :
รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกายะ, 215 หน้า. ISBN 974-14-1940-6

การวิจัยเชิงคุณภาพเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการคัดเลือกนักแสดงเพื่อสวมบทบาทตัวละครต่าง ๆ ในละครโทรทัศน์ เพื่อเข้าใจถึงอิทธิพลของภาพตัวแทน 3 ระดับ ได้แก่ ภาพแบบฉบับ ภาพตายตัว และภาพต้นแบบที่มีต่อการคัดเลือกนักแสดง รวมถึงปัจจัยเงื่อนไขอื่น ๆ ที่มีผลต่ออิทธิพลของภาพแบบฉบับ ภาพตายตัว และภาพต้นแบบในการคัดเลือกนักแสดงละครโทรทัศน์ไทย การวิจัยนี้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการคัดเลือกนักแสดง ได้แก่ ผู้บริหารบริษัท ฝ่ายจัดหาและคัดเลือกนักแสดง ผู้กำกับหรือผู้ช่วยผู้กำกับ การแสดง ผู้เขียนบท และผู้บริหารสถานีโทรทัศน์

ผลการวิจัยพบว่า วิธีการคัดเลือกนักแสดงเพื่อสวมบทบาทตัวละครต่าง ๆ ในละครโทรทัศน์ มี 3 ขั้นตอนหลักสำคัญ คือ การศึกษาตัวละครและวางแผนกำหนดบทบาทตัวละคร การพิจารณาสรรหานักแสดง และการตัดสินใจคัดเลือกนักแสดง โดยวิธีการและรายละเอียดของการคัดเลือกจะแตกต่างกันเพียงเล็กน้อยตามรูปแบบการทำงานและลักษณะการดำเนินการผลิตละครโทรทัศน์ของบริษัทผู้ผลิตละครโทรทัศน์ นอกจากนี้ยังพบว่า ในกระบวนการคัดเลือกนักแสดงนั้น ภาพตัวแทนทั้ง 3 ระดับ ได้แก่ ภาพแบบฉบับ ภาพตายตัว และภาพต้นแบบ มีอิทธิพลต่อการตีความลักษณะตัวละครและการตัดสินใจคัดเลือกนักแสดง โดยส่วนใหญ่เป็นอิทธิพลที่มีผลต่อการตัดสินใจร่วมกับความสามารถทางการแสดง และปัจจัยเงื่อนไขอื่น ๆ ได้แก่ ระบบอุปถัมภ์ระหว่างผู้ผลิตกับนักแสดง นโยบายทางการตลาดของสถานีโทรทัศน์หรือผู้ผลิตละคร งบประมาณ และตารางการทำงานและอุปนิสัยส่วนตัวของนักแสดง แต่ในหลายกรณีของการคัดเลือก ปัจจัยเงื่อนไขเหล่านี้ก็ทำให้ภาพแบบฉบับ ภาพตายตัว และภาพต้นแบบไม่มีอิทธิพลใดๆต่อการตัดสินใจคัดเลือกนักแสดงได้เช่นกัน

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2548

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4685130628 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD: TYPES / STEREOTYPES / ARCHETYPES / CASTING / THAI TELEVISION DRAMA

SUPANSA FOOSANG : INFLUENCES OF TYPES, STEREOTYPE, AND ARCHETYPES ON CASTING FOR THAI TELEVISION DRAMA. THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF. SIRICHAIR SIRIKAYA Ph.D. , 215 pp. ISBN 974-14-1940-6

This qualitative research aimed to study casting method to select actors to play different characters in TV drama in order to understand influences of three levels of representation namely types, stereotypes, and archetypes on actors, including other conditional factors that affect these representations in Thai TV drama casting. This research collected data through in-dept interview of influential persons in casting which were company executives, persons in casting department, directors or assistant directors, script writers, and television station executives.

It was found that casting consisted of three major steps namely studying of each character and planning roles of that particular character, recruiting of actors, and selecting of actors and casting. Casting methods and details were slightly different according to TV drama production style and process of each company. Moreover, it was found that the three levels of representation namely types, stereotypes, and archetypes had significant impacts on analyzing/interpreting characters and casting. Mostly they affect decision making in association with performance ability and other conditional factors such as patronage system between producers and actors, marketing policy of television station or producers, budget, timetable and personal character of the actors. However in many cases, these conditional factors blotted out influences of types, stereotypes, and archetypes thus these representations had absolutely no influence or impact on casting at all.

Department Mass Communication
Field of study Mass Communication
Academic year 2005

Student's signature.....*Supansa*.....
Advisor's signature.....*M.M.*.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยการสนับสนุนและช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริภายะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นผู้ให้คำปรึกษาอันมีค่า มอบแสงสว่างทางปัญญา รวมทั้งกำลังใจและแรงกระตุ้นในการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง พร้อมกันนี้ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์คณะกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ อันประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญเรือน กิติวัฒน์ ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกริกเกียรติ พันธุ์พิพัฒน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ปนัดดา ธนสถิตย์ กรรมการ ที่ได้ให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยและกรุณาสละเวลาในการเข้าร่วมเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ให้ข้อเสนอแนะซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมาก จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณแหล่งข้อมูลในการวิจัยทุกท่าน ที่กรุณา สละเวลาทำงานอันมีค่า เพื่อให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่การวิจัย รวมถึงผู้ที่ให้ความร่วมมือใน การติดต่อประสานงาน ทำให้การเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยเป็นไปอย่างสะดวกและราบรื่น

สุดท้ายนี้ กราบขอบพระคุณพ่อและแม่ สำหรับความรัก กำลังใจ และกำลังทรัพย์ ที่สนับสนุนการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษา ขอบพระคุณที่เข้าใจและอดทนรอคอยวันที่ลูกประสบความสำเร็จ ขอบคุณรอยยิ้มและกำลังใจจากน้องสาวและน้องชายผู้น่ารัก ขอบคุณพี่เอ คนที่อยู่ ข้างๆคอยเป็นกำลังใจและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์เสมอ ขอบคุณกลุ่มเพื่อนๆ มช. เพื่อนๆ สื่อสารมวลชน รุ่น 13 ทั้งภาคในและภาคนอกเวลาราชการ และขอบคุณเดือน-ดาว สองพี่น้อง ผู้น่ารักและใจดี สำหรับความช่วยเหลือและความห่วงใยที่มีให้กันตลอดมา ขอขอบคุณทุกท่าน อีกครั้งจากใจจริง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1	บทนำ..... 1
	ที่มาและความสำคัญของปัญหา..... 1
	ปัญหำนำวิจัย..... 4
	วัตถุประสงค์ในการวิจัย..... 4
	ข้อสันนิษฐานในการวิจัย..... 5
	ขอบเขตของการวิจัย..... 5
	นิยามศัพท์..... 5
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 7
2	แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 8
3	ระเบียบวิธีวิจัย..... 21
	แหล่งข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 21
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 29
	การนำเสนอข้อมูล..... 30
4	การคัดเลือกนักแสดงละครโทรทัศน์เรื่อง “เจ้าสาวกลัวฝน”..... 32
	การดำเนินงานผลิตละครโทรทัศน์..... 32
	ผู้มีบทบาทในการคัดเลือกนักแสดง..... 33
	ขั้นตอนและวิธีการคัดเลือกนักแสดง..... 35

บทที่	หน้า
4	เหตุผลในการคัดเลือกนักแสดงเพื่อสวมบทบาทตัวละคร.....40
	ตัวละครหลัก.....40
	ตัวละครสมทบ.....44
	ตัวละครประกอบ.....59
	อิทธิพลของภาพแบบฉบับ ภาพตายตัว และภาพต้นแบบ
	ในการคัดเลือกนักแสดง.....64
5	การคัดเลือกนักแสดงละครโทรทัศน์เรื่อง “นางฟ้าไร้ปีก”.....68
	การดำเนินงานผลิตละครโทรทัศน์.....68
	ผู้มีบทบาทในการคัดเลือกนักแสดง.....69
	ขั้นตอนและวิธีการคัดเลือกนักแสดง.....71
	เหตุผลในการคัดเลือกนักแสดงเพื่อสวมบทบาทตัวละคร.....76
	ตัวละครหลัก.....76
	ตัวละครสมทบ.....80
	ตัวละครประกอบ.....90
	อิทธิพลของภาพแบบฉบับ ภาพตายตัว และภาพต้นแบบ
	ในการคัดเลือกนักแสดง.....95
6	การคัดเลือกนักแสดงละครโทรทัศน์เรื่อง “มังกรเด็ยวตาย”.....98
	การดำเนินงานผลิตละครโทรทัศน์.....98
	ผู้มีบทบาทในการคัดเลือกนักแสดง.....99
	ขั้นตอนและวิธีการคัดเลือกนักแสดง.....101
	เหตุผลในการคัดเลือกนักแสดงเพื่อสวมบทบาทตัวละคร.....106
	ตัวละครหลัก.....106
	ตัวละครสมทบ.....111
	ตัวละครประกอบ.....122
	อิทธิพลของภาพแบบฉบับ ภาพตายตัว และภาพต้นแบบ
	ในการคัดเลือกนักแสดง.....126

บทที่	หน้า
7	การคัดเลือกนักแสดงละครโทรทัศน์เรื่อง “นางฟ้าเดินดิน”.....129
	การดำเนินงานผลิตละครโทรทัศน์.....129
	ผู้มีบทบาทในการคัดเลือกนักแสดง.....130
	ขั้นตอนและวิธีการคัดเลือกนักแสดง.....132
	เหตุผลในการคัดเลือกนักแสดงเพื่อสวมบทบาทตัวละคร.....137
	ตัวละครหลัก.....137
	ตัวละครสมทบ.....140
	ตัวละครประกอบ.....154
	อิทธิพลของภาพแบบฉบับ ภาพตายตัว และภาพต้นแบบ
	ในการคัดเลือกนักแสดง.....158
8	การคัดเลือกนักแสดงละครโทรทัศน์เรื่อง “อุณโอรัก”.....160
	การดำเนินงานผลิตละครโทรทัศน์.....160
	ผู้มีบทบาทในการคัดเลือกนักแสดง.....161
	ขั้นตอนและวิธีการคัดเลือกนักแสดง.....163
	เหตุผลในการคัดเลือกนักแสดงเพื่อสวมบทบาทตัวละคร.....168
	ตัวละครหลัก.....168
	ตัวละครสมทบ.....172
	ตัวละครประกอบ.....188
	อิทธิพลของภาพแบบฉบับ ภาพตายตัว และภาพต้นแบบ
	ในการคัดเลือกนักแสดง.....193
9	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....196
	รายการอ้างอิง.....202
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....205

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	ตารางสรุปเหตุผลในการคัดเลือกนักแสดงเพื่อสวมบทบาทตัวละคร ในเรื่อง "เจ้าสาวกลัวฝน".....63
2	ตารางสรุปเหตุผลในการคัดเลือกนักแสดงเพื่อสวมบทบาทตัวละคร ในเรื่อง "นางฟ้าไร้ปีก".....94
3	ตารางสรุปเหตุผลในการคัดเลือกนักแสดงเพื่อสวมบทบาทตัวละคร ในเรื่อง "มังกรเดียวดาย".....125
4	ตารางสรุปเหตุผลในการคัดเลือกนักแสดงเพื่อสวมบทบาทตัวละคร ในเรื่อง "นางฟ้าเดินดิน".....157
5	ตารางสรุปเหตุผลในการคัดเลือกนักแสดงเพื่อสวมบทบาทตัวละคร ในเรื่อง "อุ่นไอรัก".....192